

Studieplaners progresjonskrav – fordeler og ulemper

I mange av studieplanene på Kunstfak, og på resten av UiT, finnes det såkalte progresjonskrav. Disse kravene innebærer at studentene må ha bestått bestemte emner før de kan ta andre emner. Dette er annerledes enn arbeidskrav, siden arbeidskrav regulerer adgangen til eksamen for ett gitt emne. En kan si at arbeidskrav regulerer den faglige progresjonen *innenfor* et emne, mens progresjonskrav regulerer progresjonen *mellom* emnene. Progresjonskrav regulerer f.eks. rekkefølgen av emner. Følgende liste skisserer noen typer progresjonskrav:

- «emne 1» må bestås før «emne 2» kan påbegynnes
- «emne 1» og «emne 3» må bestås før «emne 5» kan påbegynnes
- alle emner i 1. og 2. studieår må bestås før 3. studieår kan påbegynnes
- noen nærmere spesifiserte emner må bestås før en kan gå videre til 3. studieår
- minimum «n» studiepoeng (uansett emne) fra 1. studieår må bestås før en kan gå videre til 2. studieår

En kan også tenke seg andre varianter, men ovenstående illustrerer forhåpentligvis prinsippet og variasjonsmulighetene.

Formålet med slike progresjonskrav er åpenbart faglige. Det er visse grunnleggende kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse studenten må ha før det er faglig fornuftig å gå videre i studiet. I tillegg viser slike krav at det er faglig progresjon i studieprogrammet, i og med at emner bygger på hverandre og forutsettes gjennomført i en bestemt rekkefølge. Dette kan oppfattes å være en ytterligere understreking av den faglige progresjonen, utover det som framkommer i læringsutbytte-beskrivelsene for det enkelte emne.

Konsekvenser

Progresjonskrav kan imidlertid ha uheldige konsekvenser for studentenes framdrift i studiet. Hvis vi i et tenkt eksempel har progresjonskrav som beskrevet i første kulepunkt ovenfor, kan vi få en slik situasjon: «emne 1» går i 1. studieår og studenten stryker i «emne 1». Da kan ikke studenten starte på «emne 2» i 2. studieår, men må følge «emne 1» fra 1. studieår samtidig som studenten skal følge alle emner i 2. studieår, men ikke «emne 2». Hvis vi videre antar at studenten i dette tenkte eksemplet består alle emner i 2. studieår og i tillegg «emne 1» fra 1. studieår, vil likevel studenten i 3. studieår måtte følge «emne 2» fra 2. studieår, i tillegg til alle emner for 3. studieår. M.a.o., stryk 1. studieår henger med til 3. studieår og gir ekstra arbeidsbelastning 3. studieår.

I ovenstående eksempel blir situasjonen ytterligere forverret dersom studieplanen hadde bestemmelser om at «emne 3» i 3. studieår ikke kunne påbegynnes før «emne 2» var bestått. I en slik situasjon ville studenten ikke få ekstra arbeidsbelastning, men måtte bruke et 4. studieår for å greie «emne 3».

Normalt studieforløp og de to ovenstående situasjonene er forsøkt framstilt skjematisk i følgende oppstilling. Emner med stryk er overstreket for å illustrere at studenten strøk.

Studieforløp	År 1	År 2	År3	År 4	År 5
Normalt, som beskrevet i studieplanen	«emne 1»	«emne 2»	«emne 3»		
Stryk «emne 1» 1. studieår. «emne 1» må bestås før «emne 2».	«emne 1»	«emne 1»	«emne 2» «emne 3»		

Som foregående, men i tillegg krav om at «emne 2» må bestås før «emne 3».	«emne 1»	«emne 1»	«emne 2»	«emne 3»	
Som foregående, men studenten stryker også i «emne 2» ved første forsøk.	«emne 1»	«emne 1»	«emne 2»	«emne 2»	«emne 3»

Studieplanen for musikkutøving er utformet slik at nesten alle emner 2. studieår, bygger på emner fra 1. studieår. Det er altså mange slike progresjonskrav i studieplanen. I tillegg er det satt et krav om at alle emner fra 1. og 2. studieår må bestås, før 3. studieår kan påbegynnes. Det er m.a.o. strenge krav til studentenes progresjon og svært lite rom for at studentene stryker og ikke greier å følge det som er planlagt progresjon, slik studieplanen er utformet. For hovedinstrument er det progresjonskrav gjennom hele studieløpet. Konsekvensen av denne ordningen er at studenter som ikke består emner i 1. eller 2. studieår, blir «hengende fast» uten å komme videre til 3. studieår, også når hovedinstrumentemner er bestått, men det er stryk i andre emner.

På en liknende måte som med arbeidskrav, ser en at gode intensjoner og solide faglige begrunnelser likevel kan gi betydelige utfordringer for studentenes framdrift i studiet. Slike progresjonskrav og arbeidskrav sammen, kan gi som konsekvens store forsinkelser i studentenes utdanning, m.a.o. svak gjennomstrømming. Som nevnt for arbeidskrav, gir ikke manglende arbeidskrav anledning til kontinuasjonseksamen og altså forsinkelser i studiet. Sett i sammenheng med progresjonskravene kan vi få studenter som får store faglige utfordringer, fordi sammensetning av emner i et gitt studieår og semester avviker mye fra det som er beskrevet i studieplanen.

En annen konsekvens som gjelder musikkutøving er at progresjonskravet som gjelder for overgangen mellom 2. og 3. studieår, medfører at sammensetning av instrumenter på hovedinstrumentemnene blir uheldig. Det blir m.a.o. noen ekstra utfordringer knyttet til læringsmiljø. Tilsvarende kan en tenke seg at en får uheldige konsekvenser for læringsmiljøet i andre emner ved at det blir for få studenter eller uheldig sammensetning av studentgruppen, sett i forhold til det som var planlagt.

Konsekvensene er i noen tilfeller at en ikke følger bestemmelsene i studieplanen når det gjelder progresjonskrav og arbeidskrav. Dersom studieplanens bestemmelser følges opp på ulik måte overfor den enkelte student, er dette å betrakte som usaklig forskjellsbehandling.

Muligheter

For å imøtekomme de utfordringer progresjonskrav gir, kan en tenke seg å ta vekk noen av dem, selv om det er uheldig av faglige grunner. Alternativt må kravene i studieplanen håndteres konsekvent slik det er beskrevet i studieplanen og i den enkelte emneplan. I og med at kravene i studieplanen ikke alltid har vært håndtert som beskrevet, bør det fastsettes et tidspunkt for når en faktisk følger egne regler. Iverksetting av en innskjerping av praksis kan tenkes å skje for de studenter som tas opp til studieåret 2017/18 og at det informeres grundig om studieplan, emneplaner og konsekvenser overfor disse studentene, slik at det ikke hersker tvil om hva som er konsekvensene av ikke-godkjente arbeidskrav og stryk på eksamen. Også ansatte må informeres godt om en slik endring, for å sikre at det ikke gis feil eller motstridende informasjon til studentene.

For BA musikkutøving bør det vurderes om det er hensiktsmessig å fjerne «sperran» mellom 2. og 3. studieår. Dette vil gjøre det noe enklere å følge progresjonsreglene i studieplanen, men vil likevel få uheldige konsekvenser ved at studentene i 3. og 4. studieår blir opptatt med emner fra 1. og 2. studieår, i tillegg til de emner som tilhører 3. og 4. studieår. Oppmerksomheten om hoved-

instrumentet kan bli skadelidende av at man fjerner progresjonskravet mellom 2. og 3. studieår. Tilsvarende utfordringer kan tenkes for andre studieprogrammer med liknende progresjonskrav.

Det bør vurderes om progresjonsregelen for overgangen mellom 2. og 3. studieår som finnes i dag, kan erstattes av en regel som sikrer i alle fall et visst minimum av progresjon i studiet før 3. studieår kan påbegynnes, f.eks. et visst antall studiepoeng fra 1. og 2. studieår, noen nærmere bestemte emner som må bestås el.l., jfr. eksempler på mulige varianter i kulepunktlisten i starten av dette dokumentet.

En annen mulighet som kan tenkes, er hyppigere eksamener, slik at studenter som stryker gis anledning til å ta eksamen f.eks. i starten av påfølgende semester og evt. at det settes opp ytterligere ekstra eksamener.

Det bør også vurderes hvordan resultater fra emne-evalueringer er fulgt opp og om det bør iverksettes egne emne-evalueringer med sikte på å utforske problemstillinger knyttet til progresjon. Innspill fra dette og fra andre kilder, kan benyttes for å gjennomgå og evt. revidere studieplan og emneplaner.

Det legges opp til at tilsvarende drøftinger gjøres i andre fora ved fakultetet, med sikte på at Fakultetsstyret kan drøfte og behandle noen prinsipielle sider knyttet til progresjonskrav og evt. innskjerping av håndhevelse av kravene i studieplanene.